

Cuprins

Ceahlăul	5
Dactilografa	11
Un apus, o cumpănă, un izvor	15
Expediția temerarilor	21
Un spectacol ratat	29
La făcut sarmale	33
În ospeție	41
Rămas-bun	49
Firul roșu	53
Recviem pentru un copil	59
Drumul cel negru	63
Petrecere cu fanfară	71
La luminație	77
O carte poștală	81
Învierea mușilor	85
La pichet	95
Despre raze cosmice, semne și alte chestii misterioase	135
La mătușa Melania	139
În rîpa străluminată	151
Blocul NATO	155
Opis al primarilor comunei Velești. 1950-1989	159
Moș Leon, sobarul grăbaci	169
Divagații despre salcie și locuitoarele ei	171
Arătătorul	183
Fănică	207

La stropit via	215
<i>Self-made man</i>	223
Telefon mamei	227
Dare de seamă despre inspecția școlară la sate	231
Valeriu	237
Durerea mușcă puternic din urmă.	243
Goroneanu	255
Conversație la bibliotecă	261
Metamorfoza puțulicii	265
Despre arta morbidă a lui C. Brâncuși	279
Cântare omului (material ajutător pentru referatele școlare).	289
Bacoviană.	293

Radu Părpăuță

Rămas-bun

povestiri

POLIROM
2018

unități de pedeapsă de tip sovietic, dar ofițerii acestora rămăseseră. Iar pe dezertori îi trimitea, drept pedeapsă, la aceste unități convertite numai cu numele, dar la fel de perverse. Nu mai ieșeau om de acolo, mai ales dacă erai deja un tip depresiv, cum era soldățul nostru.

Așadar, bleguțul Căpitan l-a raportat în continuare prezent, riscînd el însuși grave sancțiuni militare, și a părăsit pichetul (fără să anunțe superiorii – altă încălcare a regulamentelor militare!), plecînd în căutarea soldățelului său. L-a căutat la Focșani, în mahalaua Broscăriei. N-a venit acasă? Că, știa el, Căpitanul, așa fac ăștia – fug și se duc la mama. N-a venit, i-a răspuns mama lui Tudorel; era mamă vitregă, cea bună murise.

Ce să facă? Trebuie spus că, odată adoptat dictonul „pune șaua și încalecă-mă” (oh, și cîți români nu-l adoptaseră pe atunci!), e musai să devii isteț și descurcăreț, ca să poți galopa cu succes prin infecta asta de viață ca o cursă cu obstacole. Vai, și ce cursă! Mai cotoioasă ca cea de la Pardubice. Istețit de nevoie, Căpitanul și-a dat seama că o soră a soldățelului, o mucoasă de vreo paispe ani, știe ceva. A tras-o de limbă și a aflat că micul soldățel are o soră mai mare la București, Guraleaua, la care Amărîțul Vesel mersese de mai multe ori înainte de armată. „Guraleaua e inimioara lui”, a precizat mucoasa. Mucoasă-mucoasă, dar deșteaptă. Aha!

Căpitanul a plecat la București. Dacă intrase în horă, trebuia să joace! Zilele treceau, el nu raportase nimic... ar fi pățit-o rău – și el, și soldățul. În fine, l-a găsit pe Tudorel, l-a luat cu binișorul (de altfel, și Guraleaua pricepuse cum stă treaba și mai că-l convinsese să se prezinte la „righiment”) și l-a adus înapoi la pichet.

•

Ce se întîmplă la pichet? Fiind raportat prezent, soldatul Tudorel Căcău trebuie să efectueze strict programul zilnic. Și efectuează. Așa se face că apare mereu în documentele

pichetului. Sergentul de serviciu îl notează mereu prezent, dar nu numai atîta. Soldatul în termen Căcău Tudorel este și un participant activ, ba chiar entuziast, la viața militară a pichetului. Căpitanul, ca să fie sigur, îl adaugă și el în scripte. Astfel, soldatul Căcău Tudorel obține calificativul „foarte bine” la comportare și disciplină militară, fiind „disciplinat, fără să manifeste atitudini de insubordonare față de superiori”, scrie caporalul Zamă A. Aurel. Mai mult, tot merituosul soldat Căcău Tudorel „nu are atitudini retrograde” și „aplanează cu succes conflictele între camarazi”. Iar comandantul pichetului adaugă la caracterizare: „bun camarad, vesel, optimist”. Deosebit de combativ se prezintă soldatul Căcău Tudorel la activitatea instructiv-educativă și politică. La cuvîntul la acțiunea „Stejarul din Scornicești”, se notează în procesul-verbal, iar la acțiunea „Pe drumuri de glorie grănicerească” subliniază faptele de arme ale grănicerilor români de-a lungul istoriei noastre multimilenare, în special pe crestele Carpaților în al Doilea Război Mondial. La „Crosul Grănicerului”, desfășurat pe traseul Hodăiești – Școală – Cotul lui Grișa și retur, cine se evidențiază în mod deosebit? Ați ghicit: soldatul Căcău Tudorel, care ridică victorios deasupra capului „Cupa Grănicerului”, cupă netransmisibilă, aflată în vitrina cu trofee a pichetului Hodăiești. Același soldat Căcău Tudorel se dovedește deosebit de sîrguincios la executarea pazei frontierei de stat a Republicii Socialiste România. În noaptea de 7 spre 8 august, între orele 24.00-6.00, soldatul Căcău Tudorel este de pîndă la punctul Borta Bărboasei, iar a doua zi, între orele 6.00-14.00, același neobosit soldat Căcău Tudorel execută paza frontierei de stat pe porțiunea Foișor – Capăt stînga. De bună seamă că, în urma unei asemenea activități laborioase de luptă și politică, soldatul nostru ar fi fost gradat iminent.

Dar iată că pe 8 august se încheie în arhive drumul glorios parcurs de soldatul Căcău Tudorel, fiindcă, pe 8 august seara, Căpitanul îl aduce la pichet. O vreme, soldatul Căcău Tudorel pare a se afla în refacere, pe poziții strict secrete,

dinainte stabilite. Apoi, din cauze necunoscute, este repar-
tizat la bucătărie și la activități gospodărești, scrie în pro-
gramul zilnic al Căpitanului, adică la hrănit porcii, curățat
cartofi, spălat closetul etc. Așa că mai departe nu avem
știință de alte fapte de arme ale soldatului Căcău Tudorel.

*

Merg în serviciul de pază. Trec întâi prin sat. Umblu
singur cuc pe ulițe cocoșate. Mă simt ca într-un deșert al
tătarilor, al khazarilor, al uigurilor, dracu' mai știe al cui!
Însingurarea simțită tot timpul la pichet nu-mi scade. Nu
iau parte la viața satului, nu am cum. Regulile lui, câte le
cunosc, îmi par că fac parte dintr-un joc neînțeles, străin.
Sigur, cunosc satul meu suburban, dar aici e altceva, care
îmi scapă. Acoperișurile pleoștite, ruginite, closetele prăvă-
lite de pe costișe, bătrânele care se uită cu palma la ochi
în urma mea, autobuzul rablagit, horecând astmatic, sficiu-
nea copiilor din colbul ulițelor, golfurile albastre și limpezi
de cer – toate îmi accentuează înstrăinarea, neliniștea izo-
lării, o neliniște pe care nu o pricep. Nici nu vreau să-i
pricep rostul.

Adevărata libertate o simt când ies în câmp, sub soarele
torid, care mă readuce la viață din noaptea zvîrcolitoare de
la pichet (oh, nopțile fără somn de la pichet, mai cu seamă
primele, când neliniștile îmi furnică sîngele, năpustindu-se
asupra trupului meu fără apărare întins crispat în pat, stolu-
rile murmuitoare de gânduri năpustindu-se și acoperindu-mă,
prinzîndu-mă în mreje moi, lipicioase!).

A ieși în pază și a scăpa de clădirea pătrătoasă ca o
carceră a pichetului înseamnă o adevărată ușurare pentru
mine, în pofida marșului lung, obositor, a pistolului-mitralieră
care mă jenează cu greutatea și clănțănitul lui metalic, a
transpirației pe care o simt mereu, scîrboasă, pe șira spinării,
adunată pe gît, sub banda de plastic a gulerului de la

veston. Și umblu pe câmpul pustiu, printre culturi de cartof sau pe sub plopii subțiri și fragili. E bine să fiu singur-singur. Asta vreau – să uit izolarea dintre oameni. În valul de lumină amestecată cu vînt, în zumzăitul zăvoaielor Prutului, uit tristețea aceea surdă care mă cuprinde între oamenii din pichet, tristețe care mă face să-i urăsc, să mă gîndesc la ei ca la niște gînganii infecte, cu toate că, în momentele de luciditate, cînd zvîcnirile sîngelui juvenil nu-mi întunecă mințile, îmi spun că nu e bine cum gîndesc.

Însingurarea fizică pe care o simt în mijlocul gloatei, în închisoarea pichetului! Cît mă terorizează! Acum, în pază, simt adevărata însingurare! Cealaltă e apăsătoare și absurdă, strivită de amărăciune. E dezgustul de a descoperi zilnic monotonia vieții, prostia, porcăriile oamenilor care te înconjoară și te asfixiază.

În tăcerea zumzăitoare de aici, uit tăcerea izolată de la pichet, tăcerea înfricoșătoare a nopților zvîrcolitoare. Uit zeflemeaua care mă apără și care e baioneta mea invizibilă, arma albă pe care o port. Uit tonul zeflemitor pe care-l adopt față de oameni, ton care mă împiedică să mă apropiu firesc de ei și să-i iubesc, să-i accept așa cum acceptăm lucrurile simple, cum acceptăm păsările cerului, bărzăunii cumiști.

*

Și stau crăcit de veghe la hotar, rectific, la frontiera de stat, lîngă fișia arată, pitit sub niște tufe de boz. Cu blestemata de centură scoasă, cu bumbii de la veston descheiați, cu mâinile sub cap și aproape adormit. În aerul dogoritor pîlpîie fericite miliardele de gîze. De ce fericite? Păi, ele nu fac armata.

Este interzis prin legile ambelor țări să treci frontiera româno-sovietică. Pedepse drastice ne așteaptă dacă încălcăm legile. Asta pe oameni. Pe alte viețuitoare, nu. Nici insectele, nici păsările nu intră sub jurisdicția acestor legi și deci nu sînt pasibile de pedeapsă.

Bondarii, de pildă, nu cunosc, ticăloșii, linia de frontieră și trec nestingheriți fișia arată. De pildă, Emil Bodnăraș sau Bondăraș, cum îl cheamă, că el este bondar internaționalist din naștere. Și gardul electric al rușilor, de pe celălalt mal al Prutului, îl trec nestingheriți. Bondarii români și bondarii sovietici se împrietenesc pe loc. Se întâlnesc și fac amor în draci când au chef. O mulțime de bondărei de naționalitate incertă se nasc în urma acestor partide de amor, așa că repatrierea este practic imposibilă. Și *de jure*, și *de facto*, cum învățăm la grănicerie. Ce noroc pe ei! Noi, grănicerii, nu putem face niciodată așa ceva. Nici cei români, ca să nu mai vorbesc de cei sovietici. Cărăbușii și rădaștele zbîrnîie cu nepăsare obeză și n-au decît grija cum să-și înfunde cu frunze pîntecele plin. Pe urmă, când le vine vremea, cad liniștiți sub brazdă, fără a se teme vreodată de un glonț în ceafa chitinoasă sau în pîntecele alb-păstos.

Viespile române nu depun jurământ să-și apere patria cu prețul vieții. La fel ca viespile sovietice. Așa că trec frontiera în prostie, trădătoarele! Și muștele sovieto-române trec laolaltă într-o veselie, și albinele trec fraudulos, și milioanele de bărzăuni pașnici și necunoscuți – fără deosebire de naționalitate și de culoare politică. Și fără pașaport! Iar graurii, oh, graurii sînt chiar culmea! Și cei sovietici, și cei români! Se adună în mari grupuri infracționale organizate, numite „stoluri”, și trec frontiera fără de rușine, apatrizii, la livezile de cireși cele mai bune, la viile cele mai bogate. Ca și basarabenii de azi. Ca și ceilalți români, de altfel.

Mdaa! Bondarilor nu li se cere să depună jurăminte de credință. Nici viespilor, nici muștelor, nici milioanele de ciripitoare. Nici să strige URAAA la parade nu li se cere. De bună seamă că și insectele și păsările suferă, ca și oamenii, din cauza armelor ucigătoare, războaiele le decimează. Iar ele nu știu nici măcar să facă mitinguri. Nu înțeleg brutalitatea oamenilor în numele tumulturilor patriotice, al entuziasmelor de capete pătrate, în numele ideologiilor împuțite. Dar oamenii înțeleg brutalitatea oamenilor,